

C. 4. V Cif de deo creatoe/ dirige te gubernatioe ppi: srl: tia pmissio ingressi/ p potisfere pmo agit de gubernatioe. 6. / p potisfere m v p
Esdre et neemias: 2. de gubernatioe p potisfere iudicabo su pruratoibz eximis si sub ill's: si libri machabeoz p. 6. / Cif pmi.
gubernatioe p potisfere m 10. pmi. 1. n. / dea gubernatioe p. e pmi esbre: 2. gubernatioe capitulo c' e 2. esbre: 3. pmi. du' cas' f. Iudic et hys:
p. 1. / Cif pmi si ipam gubernatioe p. agu' de 1. d. / aductioe ppi sub ihu filio ioseph et e pmi esbre: 2. de aductioe structioe p. 8d' m.
3. de recidisatioe muri p neemias due: 2. e neemias

cerat q occulte legit. instantu ut clama re cōpeilat et dicere. Dñe libera aiaz me am a labiſ ſiniqz et a lingua tolosa. Ter cius annus e q sp scribitis atqz reſcribi tia ut eldred libru et heſter roſ de hebreo traſferā. qſi no habeat greca et latina volumina. aut quicquid illud e quod a nobis vertit. no ſtacim ab omibz pſpus endū ſit. Fruſtra aut ut ait qdā niti. ne qz aliud fatigādo niſi odiū q̄rere. extre me dementie eſt. Itaqz oblectro roſ mi dommō et rogatiāne chariſſimi. ut pri uata lectione p̄tēti. libros no efferatis in publicū. nec fastidiosis cibis ingera tis. vice tisqz eoz ſupciliū q iudicare tñ de alijz. et ipi facere nihil noueſt. Si q aut fratz ſunt qbi nra no displicet. his tribuatis exēplar. a monētes ut hebreanoia quoꝝ grādis in hoc volumine co pia e. diſtincte et p interualla traſcribat. Nihil em pderit emēdasse librum niſi emendatio librariorū diligētia pſerueret. Nec quicqz moueat q vnuſ a nobis lib ber editus e. nec apocriptoz tertij et qrti libri ſomnijs delectet. qz et apud he breos esbre neemieg ſimones in vnu ſolumē coartant. et q no hñtut apud illos ne de vigintiqz tuor ſenibz ſunt pcul abiſcienda. Si qz ait ſeptuagitarob op poſuerit interptes. qz exēplaria varie tas ipa lacerata et euerſa temoſtrat nec pōt vtiqz vpx aſſeri qd diuersum e. mit tite eū ad euangelia in quibz multa po nuntur quasi de veteri et eſtō q apud ſe ptuaginta interptes no hñtut. relud il lud. qm̄ naſare vocabit. et egypto ro cavī ſiliū meū. et videbūt in quē cōpun xerūt. multaqz alia q latiori op̄i reſerua mus. et q̄tite ab eo vbi ſcripta ſunt. Cū qz pſerre no potuerit. roſ legit de hiſ exēplaribz q nup a nobis edita maledi coꝝ q̄tide linguis cōſodiuitur. Sed vt ad h̄pediu ſeniaz. certe qd illatur ſum eq̄ſimū e. Edidi aliqd qd no h̄t in gre co. aut aliter h̄t qz a me vñſum e. quid interptē laniat. Interrogent hebre os et p̄pis autoribz traſlationi mee vlar roḡt vel derogēt fidē. Porro aliud eſt

si clauſis qſiod dicit oculis mihi volūt maledicere et non imitantur grecorum ſtudiū et beniuolentiā. qui poſt ſep tua ginta traſlatores iam xp̄i euāgelio co rufcāt iudeos et hebionitas legis vere riſ interpreſ. aquila videlz et ſimma chū et theodotionē. et curioſe legūt. et p origenis laſvē in hexaplois eccleſijs te dicarūt. Quātomagis latini grati eſſe Regret deberet. q exulante cerneret greciā a ſe plogo aliqd mutuari. Primum eſt magnop̄ pſouſtū e et infinite difficultatis. exē plaria poſſe h̄tē oia. deinde etiā q habu erint. et hebrei ſermōis ignari ſunt. ma gis errabāt. ignorātes qz e multo veri us dixerit. Quid etiam ſapienſiſſimo cuiā nup apud grecos accidit ut inter dū ſcripture ſenſum relinqns vniuſcu iuſlibet interptis ſeq̄retur erroreſ. nos aut q hebreē lingue ſaltem puam habe muſ ſcientiaz. et latinus nobis ut cūq ſermo no deeft. et de alijz magis poſſu muſ iudicare. et ea q ipi intelligimus in nra lingua. p̄mire. Itaqz licet hidra ſi bilet. victorqz ſinon incēdia iactet. nū qz meū iuuāte xp̄o ſilebit eloquiu etiā precifa lingua balbutiet. Legant qui ro lunt. qui nolit abiſciat. Euentilet apices. l̄as calūnientur. Magis v̄a cha ritate. puocabor ad ſtudium. qz illoꝝ de tractione et odio deterrelv.

Explicit prefatio. Incipit liber
Eſdre primus. Capitulū I

In anno p̄t
mo ciri reḡ pſax ut cō pleteret verbū dñi ex ore
hieremie. ſuſcitauit dō min' ſpm̄ ciri reḡ pſax
rū. et traduxit voce i oī reḡ ſuo etiā pſci
pturā dicēs. Hec dicit cir' rex pſax. oī
reḡ ſc̄re dedit mihi dñs deus cel. et ipſe
pcepit mihi ut edificare ei domū in hie
rusalē q ē in iudea. Quis ē in robo de
vñuerso p̄plo eius. Sit dñs illius cū
eo. Ascendat in hierlm que eſt in iudea

edificet domū dei isrl'. ip̄e est deus qui est in hierlm̄. Et oēs reliqui in cūct̄ lo-
cis vbiūez habitāt adiuuēt euz viri de
loco suo. argēto 7 auro 7 suba et pecori-
bus excepto qđ volūtarie offerūt tēplū
dei qđ ē in hierlm̄. Et surrexerūt prin-
cipes patrū de iuda 7 beniamin 7 sacer-
dotes 7 leuite 7 oīs cui⁹ suscitauit deus
sp̄m vt ascēderet ad edificandū tēplū
dñi qđ erat i hierlm̄. Uniuersiq̄ q̄ erāt
in circuitu adiuuēt man⁹ eoꝝ in vasis
argēteis 7 aureis. in suba 7 iūmetis. in
suppellectili. exceptis his q̄ spōte obtu-
lerat. Rex qz cirus. ptulit vasa tēpli do-
mini q̄ tulerat nabuchodonosor de hie-
rusalē. 7 posuerat ea in tēplō dei sui. p/
culit aut̄ ea cirus rex p̄laz p̄ manū mi-
tridatis filij gabasar. 7 ānūerauit ea sa-
habasar pr̄cipi iude. 7 hic ē nūerus eoꝝ
rū. Phiale auree triginta. phiale argē-
tee mille. cultri vigintinouē. ciphi au-
rei triginta. ciphi argētei secūdi q̄drin-
genti decē. vasa alia mille. Dia vasa au-
rea 7 argentea quinq̄ milia quadringē-
ta. Uniuersa tulit sahabasar. cū his qui
ascendebant de transmigratione babi-
lonis in hierusalem.

¶ II

In sunt aut̄ filij q̄ puincie ascē-
derūt de captiuitate quā trāstu-
lerat nabuchodonosor rex babi-
lonie in babilonē. 7 reuersi sunt in hie-
rusalē 7 iudeā vñusq̄ in ciuitatē suā
q̄ venerūt cū sorobabel et iesua neemia
saria rathelaia mardochai belsan messat
beguai reū baana. Nūerus viroꝝ popu-
li isrl'. Filij phares. duo milia centū se-
ptuagintaduo. Filij arethi septingenti
septuagintaq̄. Filij gersephatia. tre-
centi septuagintaquinq̄. Filij saphatia
trecenti septuagintaduo. Filij area. se-
ptingeti septuagintaquinq̄. Filij p̄het-
moab. filioꝝ iosue octigēti. et ioab duo
milia octingēti duodecim. Filij helam.
mille ducēti q̄nquaquatuor. Filij se-
thua nongēti q̄dragintaquinq̄. Filij sa-
chāi. septingēti seraginta. Filij bani sex-
centi q̄dragintaduo. Filij bebai. sexcēti
vigintitres. Filij acgad. mille ducenti

vigintiduo. Filij adonica. sexcenti sera-
gintasex. Filij beguai. duo milia q̄nqua-
gintasex. Filij adin. q̄dringēti q̄nq̄gini-
taq̄uoꝝ. Filij at her q̄ erāt ex esechia. no-
nagintaocto. Filij besai. trecēti viginti-
tres. Filij iora centum duodecim. Filij
asem. ducenti vigintitres. Filij gebbar
nongētiquinq̄. Filij bethlecm. cētū vi-
gintitres. Ciri netupha. quinquagita-
sex. Ciri anathot. centū vigintiocto. Fi-
lij alsmauet. q̄dragintaaduo. Filij caria-
thiarim. cephira 7 beroth. septingēti q̄-
dragintatres. Filij rama 7 gabaa. sexcē-
ti vigintiunus. Ciri machmas centū
vigintiduo. Ciri bethel 7 chai. ducenti
vigintitres. Filij nebo. quinq̄gintaduo
Filij megbis. centū q̄nquaquatuor. Fi-
lij helam alterius. mille ducēti q̄nqua-
quatuor. Filij arim. trecēti viginti-
ti. Filij lodabin 7 ono septingēti virgin-
tiq̄. Filij biericho. trecenti quadragi-
taquinq̄. Filij senaa. tria milia sexcenti
triginta. Sacerdotes. Filij iadaia i do-
mo iesue. nongēti septuagintatres. Fi-
lij emmer. mille quinquagintaduo. Fi-
lij p̄hessur. mille ducenti quadraginta-
septē. Filij arim mille decē 7 septē. Le-
uite. Filij iesue 7 cedmihel filioruꝝ odes-
tie. septuagintaquatuor. Latores. Fi-
lij asaph. cētū vigintiocto. Filij ianitoꝝ.
Filij sellū. filij ather. filij thelmo. filij ac-
cub. filij athita. filij sobai. Uniuersi cētū
trigintanouem. Nathinnei. Filij sia. fi-
lij asupha. filij theblwath. filij ceros. fi-
lij siaa. filij phadon. filij lebana. filij asa-
ba. filij accub. filij agab. filij selmai. filij
anā. filij gaddel. filij gaer. filij raahia. fi-
lij rasin. filij nechoda. filij gaçē. filij asec
filij phasea. filij besee. filij asemma. filij
munim. filij nephusim. filij bechue. fi-
lij acupha. filij asur. filij besluth. filij ma-
ida. filij arsa. filij bercos. filij sisara. filij
thema. filij nasia. filij athupha. Filij ser-
uorū salomonis. filij sothei. filij sophe-
reh. filij pharuda. filij iala. filij tercon.
filij geddel. filij saphata. filij athil. filij
phoceret q̄ erāt de asebaim. filij amim.
Offices nathinnei 7 filij seruorum salo-

monis. trecenti nonaginta duo. Et hi
q̄ ascenderūt de thelmala. thelarsa. cle,
rub et don et mer et nō potuerūt indicare
domū patrū suorū et semē suū. utruz ex
israel essent. filij dalaia. filij thobia. filij
nechoda sacerēti q̄nq̄gintaduo. Et de fi-
lijs sacerdotū filij iobia. filij accos filij
bersellai q̄ accepit de filiab⁹ bersellai gaj-
iaaditidis uxore. et vocatus ē noīe earū.
hi quefierūt scripturā genealogie sue et
nō inuenērūt. et electi sunt de sacerdotio
Et dixit athersatha eis ut nō comedet
rent de scō scō. donec surgeret sacer-
dos doctus atq̄ pfectus. Dis multitu-
do q̄si unus q̄dragita duo milia trecēti
septuaginta. exceptis servis eorū et ancil-
lis q̄ erāt septem milia trecēti triginta
septē et in ipis cātores atq̄ cātrices du-
centi. Et eorū sacerēti triginta sex. muli-
eoz ducēti q̄dragintaq̄nq̄. camelii eorū
q̄dringēti trigintaq̄nq̄ alini eorū sex mi-
lia septingenti viginti. Et de principi-
bus patrū cū ingredenterūt tēplū dñi
q̄d ē in hierlm spōte obtulerūt i domū
dei ad extruendā eā in loco suo. Secū-
dū vires suas dederūt impēsas opis au-
ri solidos q̄draginta milia et mille. argē-
ti mias q̄nq̄ milia. et vestes sacerdota-
les centū. Habitauerūt ḡ sacerdotes et
leuite et de pplo et cantores et ianitores et
nachinnei in vrbib⁹ suis vniuersusq̄ is-
rael in ciuitatib⁹ suis. C III

I Amq̄ generat mēsis septimus
et erāt filij isrl̄i ciuitatib⁹ suis.
Congregatus ē ḡ pp̄lus q̄si vir-
vnus in hierlm. et surrexit iosue filius
iosedech et frēs eius sacerdotes et sozo-
babel filius salathiel et frēs eius et edifi-
cauerūt altare dei isrl̄ ut offerret in eo
holocaustomata. sicut scriptū ē in lege
moysi viri dei. Collocauerūt autē altare
dei sup bases suas deterrētib⁹ eos p̄cīr-
cumitū pp̄lis terraz. et obtulerūt super
illud holocaustū dñi mane et vespe. Fe-
cerūtq̄ solennitatē tabernaculorū. sicut
scriptū est. et holocaustū dieb⁹ singulis
p̄ ordinē fīm p̄ceptū opus diei i die suo
et post hē holocaustū iuge tā in kalēdis

B in vniuersis solennitatib⁹ dñi q̄ erāt
consecrate. et in oib⁹ in q̄b⁹ vltro offere-
bat munus dñi. A primo die mēsis se-
ptimi ceperunt offerre holocaustū dñi.
Porro templum dei nōdū fundatū
erat. Dederūt autē pecunias lat omis et
cementarijs cibū q̄z et potū. et oleū sido-
nijs tiriscq̄ ut deferrent ligna cedrina de-
libano ad mare ioppen. iuxta q̄d p̄cepe-
rat cirus rex psarū eis. Anno autem se-
cūdo aduentus eorū ad tēplū dei in hie-
rusalē. mēse secūdo ceperūt sozobabel si-
lius salathiel. et iosue filius iosedech et
reliq̄ de frīb⁹ eorū sacerdotes et leuite. et
oēs q̄ venētātē de captiuitate in hierlm.
et cōstituerūt leuitas a riginti annis et
supra ut vrgerent opus dñi. Stetitq̄
iosue et filij eius et frēs eius. cdmihel et
filij eius et filij iuda quasi vir unus ut i-
stanter sup eos q̄ faciebant opus in tē-
plo dei. filij enadab et filij eorū et frēs eo-
rū leuite. Fundato igit̄ a cementarijs
templo dñi. steterūt sacerdotes in orna-
tu suo cum tubis. et leuite filij asaph in
cimbalis ut laudaret tētū p̄ manus da-
uid regis isrl̄. Et cōcinebāt in hymnis
et cofessione dñi qm̄ bonus. qm̄ in eter-
nū mīa eius sup israel. Omnis q̄z popu-
lus vociferabāt clamore magno in lau-
dando dñm. eo q̄ fundatū essz templū
dñi. Plurimi etiā de sacerdotib⁹ et leui-
tis et principes patrū et ieniores qui vi-
derāt templū prius cū fundatum esset
et hoc templū. in oculis eorū flebant co-
ce magna. et multi vociferantes in letis-
cia eleuabant rocez. nec poterat quisq̄
agnoscere vocem clamoris letantium et
vocem fletus populi. Cōmixtim em̄ po-
pulus vociferabatur clamore magno. et
vox audiebatur procul. C III

H Adierūt autē hostes iudei et ben-
iamin qz filij captiuitatis edifi-
carēt tēplū dñi deo israel. et ac-
cedentes ad sozobabel et ad prīcipes pa-
trū. dixerūt eis. Edificemus vobis
qz ita ut vos querimus dñm deum re-
strū. Ecce nos imolauimus victimas
a dieb⁹ assoraddā reḡ assur. q̄ adduxit

Esdre I

nos hoc. Et dixit eis corobabel et iosue et reliq pncipes patru israel. **N**ō est nob et vobis vt edificem domū deo nro sed nosip̄ soli edificabimus deo nro: sicut pcepit nobis cyrus rex psarū. **F**actū est igit̄ vt ppls terre impediret manus poli iude. et turbaret eos in edificando: **C**oduxerūt qz aduersus eos cōsiliatores vt destrueret cōsilium eorū oib⁹ dieb⁹ cyri regis psarū et vsc⁹ ad regnū darij regis psarū. **I**n regno aut̄ assueri ipse est artaxeres in pncipio regni ei⁹ scriplerunt accusationē aduersus habitatores iude et hirslm. Et in dieb⁹ artaxerxis scripsit besellā mitridates et thabel et reliqui q̄ erant in p̄filio eorum ad artaxerxe regē persarū: **E**pistola aut̄ accusatōis scripta erat syriace. et legebat sermone syro. **R**eū beeltheem et samsai scriba scripserūt epistolā vnā de hierusalē artaxerxi regi huiuscmodi. Reum beeltheem et samsai scribarūt reliq p̄siliatores eoz dynei et apharsathei. therphalei. arphasei. herchuei. babylonij. susannachei. dyei. et elamite. et ceteri de gentib⁹ quas trāstulit assennaphar magnus et glorioſus. et habitare eas fecit in ciuitatib⁹ samarie: et in reliquis regionib⁹ trans flumē in pace. **H**oc est exemplar epistole quā miserūt ad eum Artaxerni regi seruit cui viari qui sunt trans flumē. salutem dicūt. **N**otū sit regi: qz iudei q̄ ascenderunt a te ad nos venerūt in hierusalē ciuitatez rebellē et pessimā: quā edificant extruentes muros et eius parietes componentes. **N**unc igit̄ notū sit regi: qz si ciuitas illa edificata fuerit et muri eius instaurati. tributū et vectigal et annuos reditūs nō dabūt. et vsc⁹ ad reges hec noxa pueniet. **N**os ergo memores salis qd̄ in palatio comedim: et qz lesiones regis videre nephias ducimus idcirco misimus et nunciauimus regi vt recēseas in libris historiarū patru tuor⁹ et inuenies scriptum in cōmentarib⁹: et scies qm̄ vrbs illa vrbs rebellis est et nocēs regibus et punitijs et bella cōcitant in ea ex dieb⁹ antiq̄s. quā obz̄ et ciuitas illa de-

structa est. **N**unciamus nos regi: qm̄ ciuitas illa edificata fuerit et muri ipsi⁹ instaurati: possessionē trans flumē. **N**ō habebis. **V**erbū misit rex ad reū beeltheem et samsai scribā. et ad reliq̄ q̄ erāt in cōsilio eoz habitatores samarie et ceteris trans flumē. salutem dicens pacē. **A**ccusationē quā misisti ad nos. manifeste lecta est corā me. et a me preceptū est: et recensuerūt inuenierūt qm̄ ciuitas illa a dieb⁹ antiq̄s aduersum reges rebellat. et seditōes et prelia cōcitanūt in ea. **N**ā et reges fortissimi fuerūt in hierusalē qui dñati sunt oī regioni q̄ trans flumē est. tributū qz et vectigal et reditūs accipiebāt. **N**ūc ergo audite sententiā. Prohibeatis viros illos ut vrbs illa nō edificeat: donec si forte a me iussū fuerit. **V**idete ne negligenter hoc impleatis et paulatim crescat malū cōtra reges. Itaq̄ exemplū edicti artaxerxis regis lectū est corā reū beeltheem et samsai scriba et cōsiliarijs eoz. **E**t abierunt festini in hierusalē ad iudeos. et prohibuerunt eos in brachio et robore. **T**unc interim est opus domus dñi in hierusalē. et nō siebat vsc⁹ ad annū scdm regni darij regis psarū.

Dicit̄ aggeus p̄phetante ad iudeos q̄ erāt in iuda et in hierusalē et in noia dei isrl. **T**ūc surererūt corobabel filius salathiel et iosue fili⁹ iosedech. et ceperunt edificare templum dñi in hierusalē. et cū eis p̄phete dei adiuuantes eos. **I**n ipso aut̄ tpe venit ad eos thātannai q̄ erat dux trās flumen et starbuçanna et cōsiliarij eoz sic q̄ dixerūt eis. **Q**uis dedit vobis cōsiliū vt domū hanc edificaretis et muros ei⁹ instauraretis. **A**d qd̄ rñdimus eis que essent noia hoīm autoz edificatōis illi⁹. **O**culus aut̄ dei eoz factus ē sup senes indeorū. et nō potuerunt inhibere eos. **P**lacuitq̄ vt res ad darij referret: et tūc satissacerēt aduersus accusationē illam. **E**xemplar epistole quā misit than tamai dux regionis trās flumē et star-

buçannai et cōfiliatores ei⁹ apharsathei
q̄ erāt trās flumē ad dariū regē. Her-
mo que miserāt ei sic scriptus erat. Da-
rio regi pax ois. Notuz sit regi iste nos
ad iudeā puincia ad domū dei magni q̄
edificat lapide impolito et ligna ponunt
in parietib⁹ opusq⁹ illud diligēt extruit
et crescit in manib⁹ eoz. Interrogau-
mus ergo senes illos. et ita dixim⁹ eis.
Quis dedit vobis potestatē vt domum
hāc edificaretis et muros suos instaura-
retis? Sed ⁊ noīa eoz q̄ siuimus ab eis
vt nūciarem⁹ tibi. scripsimusq⁹ noīa eo-
rum viroꝝ q̄ sunt principes in eis. Hu-
iuscemodi autē sermonē responderūt no-
bis dicētes. Nos sumus serui dei celi et
terre. et edificamus templū qđ erat ex-
structū aīi hos annos multos. qđq⁹ rex
israel magn⁹ edificauerat ⁊ extruxerat.
Postq⁹ autē ad iracundia⁹ puocauerunt
patres nostri deū celi. tradidit eos in ma-
nus nabuchodonosor regis babylonis
chaldei. domū qz hāc destruxit. et p̄lm
eius trāstulit in babylonē. Anno autē
primo cyri regis cyrus rex babylonis p-
posuit edictū vt domus dei edificaretur
Nā et vasa tēpli dei aurea et argentea q̄
nabuchodonosor tulerat de templo qđ
erat in hierusalē ⁊ asportauerat ea in tē-
plū babylonis. p̄tulit cyrus rex de tēplo
babylonis. et data sunt sasabasar vo-
bulo. quē et principē p̄stituit: dixitq⁹ ei.
Dec vasa toller vade. et pone ea in tem-
plo qđ est in hierlin. et domus dei edifi-
cetur in loco suo. Nūc itaq⁹ sasabasar il-
le reit ⁊ posuit fundamēta tēpli dei i hie-
rusalē. et ex eo tpe vsc⁹ nūc edificat et
necdū p̄pletū est. Nūc ergo si videſ re-
gi lvnū. recenseat in bibliotēca regis q̄
est in babylone. vtrū nā a cyro rege ius-
sum fuerit et edificareſ domus dei i hie-
rusalē. ⁊ voluntatē regis sup hac re mit-

Crat ad nos.

Anc darius rex p̄cepit ⁊ recen-
suerūt in biblioteca librorū qui
erant repositi in babylone. et inuentuz
est in egbarhanis qđ est castrū in mede-
na puincia; volumen ynī; calisq⁹ script⁹

erat in eo h̄mentarius. Annō primoc-
ri regis. cyrus rex decreuit ut domus dei
edificareſ q̄ est in hierusalē in loco vbi
immolant hostias. ⁊ vt ponat fundamē-
ta supportatia altitudinē cubitorū se-
ginta. et latitudinē cubitorū sexaginta;
ordines de lapidibus im politis tres: et
sic ordines de lignis novis. Sump⁹ autē
de domo regis dabunt. Sed ⁊ vasa tē-
pli dei aurea ⁊ argentea q̄ nabuchodonos-
or tulerat de tēplo hierlin. et attulerat
ea in babylonē. reddant ⁊ referant in tē-
plū hierusalē in locū suū q̄ et posita sūt
in templo dei. Nūc ergo thātanai dux
regionis q̄ est trans flumen et starbu-
cannai et cōfiliarij vestri apharsathei q̄
estis trans flumen p̄cul recedite ab illis
et dimittite fieri templū dei illud a du-
ce iudeorū et a senioribus eoz. et dom⁹
dei illa edificet in loco suo. Sed et a me
preceptū est quid oporteat fieri a p̄sbyte-
ris iudeoz illis vt edificetur domus dei
s. de arca regis. i. de tributis q̄ dantur de
regione trans flumen studiose sumpt⁹
tenf viris illis ne impediāt op⁹. Quod
si necesse fuerit et vitulos et agnos ⁊ be-
dos in holocaustum deo celi. frumentuz
sal vīnū et oleū fīm ritū sacerdotū qui
sunt in hierusalē detur eis p̄ singulos di-
es. ne sit in aliquo querimonia. et offe-
rant oblatōes deo celi. orētq⁹ p̄ vita re-
gis et filioꝝ eius. A me ergo posuit⁹ est
decretū vt oīs homo qui hāc mutauerit
iussiōne. tollat lignuz de domo ipius et
erigat et cōfigat in eo: domus aut eius
publicet. Deus autē q̄ habitare fecit no-
men suum ibi dissipat oīa regna ⁊ p̄lm
qui extenderit manū suā: vt repugnet ⁊
dissipet domū dei illā que est in hierusa-
lem. Ego darius statui decretū: qđ stu-
diose impleri volo. Igit⁹ thātanai dux
regionis trans flumen ⁊ starbuçannai
et cōfiliarij eius fīm q̄ p̄ceperat darius
rex sic diligenter executi sunt. Denio-
res autē iudeorū edificabāt et p̄sperabā-
tur iurta p̄hetiā aggei p̄hete ⁊ cachrie
filii addo. Et edificauerunt et construx-
erūt iubente deo israel et iubente cyro ⁊

Esdre I

dario et artaxerxe regib⁹ psarū. et cōple
uerūt domū dei istā vscq ad diē tercium
mēlis adar q̄ est annus sext⁹ regni darij
regis. Fecerūt aut̄ filij isrl sacerdotes ⁊
leuite. et reliq̄ filioꝝ transmigratiōis dedi
cationē dom⁹ dei in gaudio ⁊ obtulerūt
in dedicatōe domus dei. vitulos centū.
arietes ducētos. agnos quadringētos.
hircos capraru pro peccato totius israel
duodecim iuxta numerū tribuū israel.
Et statuerūt sacerdotes in ordimib⁹ suis
et levitas in vicib⁹ suis super ope dei in
hierusalē sicut script⁹ est in libro moysi.
Fecerūt aut̄ filij transmigratiōis palca
quarta decima die mensis primi. Purifi
cati enī fuerant sacerdotes ⁊ leuite q̄ si
vnus omnes mudi ad immolandū pa
scavniuersis filioꝝ transmigratiōis ⁊ fra
trib⁹ suis sacerdotib⁹. et fibi. Et come
derūt filij israel q̄ reuersi fuerāt de trans
migratiōe. et oēs q̄ se sepauerāt a coinq
natōne gentiū. terre ad eos vt quererent
dūm dei isrl. Et fecerūt solennitatē a
zymoz septē dieb⁹ in leticia; q̄m̄ letifica
uerat eos dñs. et conuert erat cor regis
assur ad eos vt adiuuaret manus eorū
in ope dom⁹ dñi dei israel.

VII
Dicit hec aut̄ verba ī regno artas
xerris regis psarū. esdras filius
saraie. filij acarie filij helchie. fi
lij selloz. filij sadoch. filij achitob. filij a
marie. filij acarie. filij maraioth. filij ca
rie. filij oci. filij locci. filij abisue. filij phi
nees. filij eleaçar. filij aaron sacerdotis
ab initio. ip̄e esdras ascēdit de babylone
et ip̄e scriba velor in lege moysi. quā dñs
deus dedit isrl. Et dedit ei rex s̄m manū
dñi dei eius bonā sup eū oēm petitionē
ei. Et ascenderūt de filijs isrl ⁊ de filijs
sacerdotū ⁊ de filijs leuitarū ⁊ de canto
ribus et de ianitorib⁹ ⁊ de nathinneis in
hierlm anno septimo artaxerris regis ⁊
venerūt in hierlm mēse q̄nto: ip̄e est an
nus septim⁹ regis. Quia in primo die
mensis primi. cepit ascendere de babylone
et in primo die mensis q̄nti venit in
hierlm iuxta manū dei sui bonā super se
Esdras aut̄ parauit cor suū vt inuestiga
ret legē dñi: et faceret et doceret in isrl
præceptū et iudicū. Hoc est aut̄ exēplar
epistole edicti. qđ dedit rex artaxerxes es
dre sacerdoti scribe eruditio in sermoni
bus et p̄ceptis dñi. et ceremonijs ei⁹ in
israel. Artaxerxes rex regū. esdre sacerdo
ti scribe legis dei celi doctissimo salutē:
A me decretū est vt cuicūq̄ placuerit in
regno meo de pplo israel et de sacerdoti
bus eius et de leuitis ire in hierlm tecū
vadat. A facie enī regis et septē p̄filiato
rum eius mislus es vt visites iudeam
⁊ hierusalē. in lege dei tui q̄ est in manu
tua. et vt feras argentū et aurū qđ rex ⁊
cōfiliatores eius spōte obtulerunt deo
israel: cuius in hierusalē tabernaculum
est. Et oē argentū et aurū qđcūq̄ inue
netis in vniuersa pūntia babylonis et
populus offerre voluerit. et de sacerdoti
bus qui spōte obtulerint domui dei sui
q̄ est in hierlm. libere accipe. et studiose
eme de hac pecunia vitulos arietes a
gnos ⁊ sacrificia ⁊ libamina eoꝝ. ⁊ offer
ea super altare templi dei vestri qđ est in
hierlm. Sed et si quid tibi ⁊ fratribus
tuis placuerit de reliq̄ argēto ⁊ auro vt
faciatis iuxta voluntatē dei v̄i facite. Cla
sa q̄ que dant tibi in mīsteriū dom⁹ dei
tui: trade in p̄spectu dei in hierusalem.
Sed et cetera q̄bus opus fuerit in do
mū dei tui. q̄tumcūq̄ necesse vt expens
das. dabis de thesauro et de fisco regis
et a me. Ego artaxerxes rex statui atz de
creui oīb⁹ custodibus arce publice qui
sunt trans flumē. vt qđcūq̄ petierit a
vobis esdras sacerdos scribe legis dei ce
li absq̄ mora detis vscq ad argeti talen
ta centū. et vscq ad frumēti choros cen
tū. et vscq ad vini bathos centū. et vscq
ad bathos olei centū. sal vero absq̄ men
sura. Om̄e qđ ad ritū dei celi ptinet: tri
buaf diligēter in domo dei celi. ne forte
irascat cōtra regnū regis et filiorū eius.
Obis q̄q̄ notū facimus de vniuersis
sacerdotibus ⁊ leuitis. cantorib⁹ et ianis
torib⁹ nathinneis ⁊ ministris dom⁹ dei
huius vt rectigal et tributū ⁊ annonas
nō habeatis ptātem imponēdi sup eos.

Tu autem esdram sibi sapiam dei tui que est
in manu tua. constitue iudices et psides
ut iudicet omni populo quod est trans flumen: his
vix qui nouerunt legem dei tui. sed et imperi
tos vocete libere. Et ois quod non fecerit le
gem dei tui et legem regis diligenter. iudi
cium erit de eo siue in morte. siue in exi
liu siue in damnationem substitutione eius:
vel certe in carcere. Et dirit esdras scri
ba. Benedictus dominus deus patrum nostrorum
quod dedit hoc in corde regis ut glorificaret
domum domini quod est in hierusalem. et in me incli
nauit misericordia tua regem et consiliatorib[us]
eius et universis principibus regis potentibus.
Et ego confortatus manu domini dei mei
querat in me congregari de israel principes quod
ascenderunt mecum.

VIII

Di sunt ergo principes familia
rum et genealogia eorum quod ascenderunt
mecum in regno artaxerxes re
gis de babylone. De filiis phinees: ger
son. de filiis ythamar: daniel. De filiis
david: att. De filiis sechenie. et de filiis
pharos: gacharias. et cum eo numerati sunt
viri centum quinquaginta. De filiis phet
moab. elioenai filius caree. et cum eo ducenti
viri. De filiis sechenie: filius ezechiel
et cum eo trecenti viri. De filiis addan. na
beth filius ionathah. et cum eo quinquaginta
viri. De filiis heliae. elias filius athalie
et cum eo septuaginta viri. De filiis sa
phatiae. gebedia filius michael. et cum eo
octoginta viri. De filiis ioab. obedia fi
lius ihiel et cum eo ducenti decem octo viri
De filiis selomith. filius iosphie. et cum eo
centum sexaginta viri. De filiis bebai.
gacharias filius bebai. et cum eo viginti
octo viri. De filiis ezeab. iohannae filius
ezechian. et cum eo centum decem viri. De fi
liis adoniam quod erat nouissimi. et hec noia
eorum helipheleth et heiel et samaias. et cum
eis sexaginta viri. De filiis beggui. vthai
et gachur. et cum eis septuaginta viri. Co
gregavi autem eos ad flumen qui decurrunt
ad hana. et maxime ibi tribi diebus. Que
siue in populo et in sacerdotibus de filiis le
ui: et non inueni ibi. Itaque misi helicer et
ariel et semeam et helnathan et arib et

alterum helnathan et nathan et gacharia et
mesollam principes. et iorib et helnathah:
sapientes. et misi eos ad heddo quod est pri
mus in casphie loco. Et posui in ore eo
rum verba quod loquerentur ad heddo et ad
fratres eius nathinneos in loco casphie.
ut adducerent nobis ministros domini dei nostri
Et adduxerunt nobis per manum dei nostri bo
norum super nos virum doctissimum de filiis mo
oli. filii leui. filii israel et sarabi. et filios ei
et fratribus eius decem et octo. et asabi et cuius
eo elaias de filiis merari. fratresque eius.
et filios eius viginti. Et de nathinneis
quod dederat daniel et principes ad ministe
ria levitarum: nathinneos ducentos virgin
tes. Quos hi suis nomine vocabant. Et podo
caui. ibi ieunium iuxta flumen hana ut af
fligeremur coram domino deo nostro. et petere
mus ab eo viam rectam nobis et filiis nostris.
vniuersaque substitutione nostra. Erubui enim
petere regem auxilium et equestris qui defende
rent nos ab inimico in via: quod dixeram
regi. Nam domini nostri est super omnes quod querunt
eum in honestate. et iperium eius et fortitudo eius
et furore super omnes quod derelinquit eum. Je
navimus autem et rogauius deum nostrum per
locum et evenit nobis prosperare. Et separauimus
de principibus sacerdotum duodecim sarabi
am et asabi: et cum eis de fratribus eorum de
cete. Appendi in manib[us] eorum argentei talenta
quinquaginta. et vasa argentea centum:
auri vero centum talenta et crateras aure
as viginti quod habebant solidos milenarios. et
vasa eris fulgetis optimi duo pulchrae
aurum. Et dixi eis. Vos sancti domini et vasa
sancta et argentea et aurum quod sponte oblatum
est domino deo patrem nostro. Vigilate et custo
dite donec appedatis coram principibus sacer
dotum et levitarum. et ducibus familiaribus israel
in hierusalem in thesaurum domum domini. Su
scepimus autem sacerdotes et levites podo
argenti et auri et vasorum deferrimus hierusalem
in domum dei nostri. Promouimus ergo
a flumine hana duodecima die mensis

Esdre I

pam. ut pgeremus hierusalē. Et manus dei nři fuit sup nos et liberauit nos de manu inimici et insidiatoris in via. Et venimus hierlm et māsim ibi trib⁹ dieb⁹. Die aut̄ q̄ta appensum est argen⁹ tū et aux⁹ et vasa in domo dei nři p manū remoth filij vrie sacerdotis. et cū eo elea çar filij phinees cūq̄ eis iocaded filius iōsue et noadaia filij bēnui leuite; iuxta numerū et pōdus oīm. Descriptū est oē pondus in tpe illo. Sed et q̄ venerāt de captiuitate filij trāsmigratōis obtulerunt holocaustata. deo israel vitulos duodecim. p̄ oī pplo isrl: arietes nonagi tas ex agnos septuaginta septē. hircos p peccato duodecim: oīa i holocaustū dño Dederūt aut̄ edicta regis satrapis qui erāt de cōspectu régis et ducibus trans flumen. et eleuauerunt populum et dōmum dei.

IX
Dicit̄ aut̄ hec cōpleta sunt. ac cōsiderūt ad me principes dicentes. Nō est sepatus pplis isrl. et sacerdotes et leuite a pplis terrarū. et de abominationib⁹ eorum: chananei vīz et ethi et pherecei et iebusei et ammonitārū et moabitārū et egyptiorū et amoreorum. Tulerūt enī de filiab⁹ eoz sibi et filijs suis. et cōmisuerūt semē sanctū cū pplis terrarū. Janus etiā p̄ncipū et magistratū fuit in transgressione hac prima. Cunq̄ audissem sermonē istū scidi palliū meū et tunicaz. et euelli capillos capitis mei et barbe. et sedi merens. Cōuenerunt aut̄ ad me omnes q̄ timebāt verbū dei israel p trāsgressionē eoz q̄ de captiuitate venerāt. et ego sedebam tristis vsc̄ ad sacrificiū vespertinū. Et in sacrifcio vespertino surrexi de afflictione mea et scisso pallio et tunica curuauit genua mea. et expādi manus meas ad dominū dñū meū: et dixi. Deus meus cōfundor et erubesco leuare faciez meā ad te: qm̄ iniquitates nostre multiplicate sunt sup caput nostrū. et delicta nřa creuerūt vsc̄ ad celū a dieb⁹ patrū nostro rū. Sed et nosūpi peccauimus graviter vsc̄ ad diem hanc. et iniquitatibus no-

stris traditi sumus iōpi. et reges nři et sa/ cerdotes nostri in manū regum terrarū et in gladiū et captiuitatē et in rapinā et in cōfusionē vultus. sicut et die hac. Et nūne qua si ad parū et momentū facta est deprecatio nostra apud dñm dñū no/ strum ut dimitterēt nobis reliquie. et daret pax illi in loco sancto eius. et illu minaret oculos nostros deus noster. et daret nobis vitā modicā in fuitute no/ stra: qz serui sumus et in seruitute nřa nō dereliquit nos deus noster. et inclina uit sup nos mīa; corā rege psartū. ut da ret nobis vitā. et sublimaret domū dei nři. et extrueret solitudines eius et da ret nobis spēm i iuda et hierlm. Et nūc quid dicemus dñie deus noster post hec. Quia dereliquimus mādata tua q̄ p̄ce pisti in manu seruoz tuoz p̄phetarū di cens. Terra ad quā ros ingredimini ut possideatis eā. terra immunda est iuxta immunditā p̄ploz ceterarūq̄ terrarū abominatiōib⁹ eoz q̄ repleuerunt eā ab ore vsc̄ ad os coquinatōe sua. Nūc ergo filias vestras ne teris filijs eoz et filias eoz ne accipiatis filijs vīs. et non queratis pacē eoz et p̄spēratē eoz vsc̄ in eternū ut cōfortemini et comedatis q̄ bona sunt terre et heredes habeatis filios vestros vsc̄ in seculū. Et post oīa q̄ venerūt sup nos in opibus nostris pessi mis et in delicto nō magno. qz tu deus noster liberasti nos de iniquitate nostra et dedisti nobis salutē sicut est hodie ut nō huarteremur et irrita faceremus mādata tua. neq̄ matrimonia iungerem⁹ cū populis abominationū istarū. Nunquid iratus es nobis vsc̄ ad cōsumma tionē: ne dimitteres nobis reliquias ad salutē. Dñe deus isrl iust⁹ es tu. qm̄ de relicti sum⁹ q̄ saluarem⁹ sicut die hac. Ecce corā te sumus in delicto nō. Non enī stare p̄t corā te sup hoc.

X
Sic orante esdra et implorante dñū et flente et iacente aī tem plūm dei: collectus est ad eū de israel cetus grandis nimis viroz et mulierū et puerorū. Et fleuit popul⁹ mul-

eo fletu. Et r̄ndit sechenias filius iehi-
hel de filiis helā: et dixit esdre. **N**os pua-
ricati sumus in teū nostrū. et durimus
vroxes alienigenas de p̄līs frē. **E**t nūc
si est p̄nia in israel sup hoc p̄cutiam? fe-
dus cū dñō deo nostro vt p̄ciamus v/
niuersos vroxes. et eos qui de his nati-
fiant. **J**uxta voluntatē dñi et eorū qui
tenent preceptū dñi dei nostri: fm legē
fiat. **S**urge: tuum est discernere nosq;
erimus tecū. **C**ōfortare et fac. **S**urrex-
xit ergo esdras et adiurauit principes sa-
cerdotū et leuitarū et oēm israel vt face-
rent fm verbū hoc. **E**t iurauerūt. **E**t
surrexit esdras ante dōmū dei et abiit ad
cubiculum iohai man filij eliasib. et in-
gressus est illuc. **N**anē nō cornedit et a-
quā nō bibit. **L**ugebat enī transgressio-
nē eorū qui venerant de captiuitate. **E**t
missa est vox in iuda et in hierusalē oīb
filijs transmigrationis vt cōgregarent
in hierusalē. et omnis qui nō venerit in
tribus diebus iurta cōsiliū principiū et
seniorum. auferetur vniuersa substātia
eius. et ip̄e abicietur de cetu trāsmigra-
tionis. **C**ōuenerunt igitur omnes viri
iuda et beniamin in hierusalē tribus die-
bus ip̄e est mensis nonus vice sima die
mensis. et sedit omnis populus in pla-
tea domus dei: tre mētes pro peccato et
pluuijs. **E**t surrexit esdras sacerdos et di-
xit ad eos. **V**los transgressi estis et duri-
stis vroxes alienigenas vt adderetis su-
per delictum israel. **E**t nūc date cōfes-
sionem domino deo patrū vestrōrū. et fa-
cite placitum eius. et separamini a popu-
lis terre. et abyroxibus alienigenis. **E**t
r̄ndit vniuersa multitudo: dixitq; voce
magna. **J**uxta verbū tuum ad nos sic
fiat. **C**leruntamē qz p̄līs multus est et
tempus pluuiie. et nō sustinemus stare
foris. et opus nō est diei vnius vel duo
rū. **V**ehemēter q̄ppe peccauimus in ser-
mone isto: cōstituantur principes in vni-
uersa multitudine. et oēs in ciuitatib
nostris qui dixerunt vroxes alienige-
nas veniant in tibibus statutis. et cum
his seniores p̄ ciuitatē in ciuitatē et iudi-

ces eius: donec auerteret ira dei n̄rī a nos-
bis super peccato hoc. **I**gitur ionathan
filius asabel. et iaacia filius thecue stete-
runt sup hoc. et mesollā et sebechai leui-
tes: adiunuerūt eos. **F**eceruntq; sic filii
transmigratōis. **E**t abierūt esdras sacer-
dos et viri principes familiarum in do-
mos patrū suorū et omnes p̄ noīa sua.
et sederūt in die primo mensis decimi
vt quererent rem. **E**t cōsummati sunt
omnes viri qui dixerunt vroxes alieni-
genas vscq; ad diē primā mensis primi.
Et inuenti sunt de filiis sacerdotuz qui
dixerūt vroxes alienigenas: de filiis io-
sue filiis iosedech et fratres eius. maasia
et elieger et iarib et godolia. **E**t dederūt
manus suas vt ejerent vroxes suas et
pro delicto suo arietes de ouib⁹ offerret.
Et de filiis emmer. anani et cebedia. **E**t
de filiis serim. maasia et helia et semeria.
iehikel et ocias. **E**t de filiis phessur. elio
enai. maasia hismalhel nathanael ioca-
beth et helesa. **E**t de filiis leuitarū iosa-
beth et semei et celaja. ip̄e est calitha pha-
taia. iuda et elieger. **E**t de cantorib⁹ elia
sub. et de ianitorib⁹ sellū et ihelem et
vri. **E**t ex israel de filiis pharos remeia
et egia. et melchia et miamic et elieger et
melchia et banea. **E**t de filiis helā. ma-
thania. c̄charias. et iehikel et abdi et ri-
moth et helia. et de filiis gethua. elioe-
nai eliasib nathania et hierimuth et q̄a-
bet et acīa. **E**t de filiis bebai: iohannan
anaia cabbai athalia. **E**t de filiis beni.
mosolla et melluch et adaia. **J**asub et
saal et ramoth. **E**t de filiis p̄hetmoab. ed-
na et chalaal. **H**anaias et maasias. **M**a-
thanias et beselehel. bennui et manas-
se. **E**t de filiis erem. elieger. iesue mel-
chias semias. **S**ymeon beniamin ma-
loch samarias. et de filiis asom. **M**a-
thanai mathet acabeth. elpheleth. ier-
mai. manasse semiei. **D**e filiis bani ma-
addi amram et huel. **B**aneas et badas-
ias. **C**heliau **H**annia **M**arimuth et elis-
asib. **M**athanias. **M**athanai et **J**asi et
bani et bennui semiei et salmaias et nathā-
et adaias mechue dabai sysai sarai egrēl

Reemie

et selemau et semeria sellum amaria io
seph. **D**e filiis nebul:ahihel: mathathi
as cabeth. cabina ieddu et iohel et banai
Des hi acceperat uxores alienigenas. et
fuerunt ex eis mulieres quod peperat filios.

ExPLICIT liber Esdre primus.
INCIPIT liber Reemie Capl. I.

AUerbis Reemie
filij helchie. Et factum est in me
se casleu anno vice simo. et ego
eram in susis castro. Et venit ad me anani
vnus de fratribus meis. ipse et viri iuda.
et interrogati eos de iudeis quod remanese
rant et superant de captiuitate et de hie
rusale. Et dixerunt mihi. Qui remanese
runt et derelicti sunt de captiuitate ibi in
puincia. in afflictione magna sunt et in ob
probrio. et murus hierusalē dissipatus
est. et porte eius cōbustae sunt igni. Cum
quod audirem verba huicmodi. sedi et fle
ui et lux diebus multis. et ieunabā et o/
rabam ante faciem dei celi. et dixi. Queso
dñe deus celi fortis magne atque terribilis
lis quod custodis pactū et misericordia cum his quod
te diligunt et custodiunt mandata tua fi
ant aures tue auscultantes et oculi tui
apti ut audias orationē serui tui quam
ego oro corā te hodie nocte et die pro filiis
israel seruis tuis. et cōfitebor pro peccatis
filiorum israel quibus peccauerunt tibi. Et ego
et domini preci mei peccauimus. vanitate se
ducti sumus. et non custodiū mandauimus
tū tuū et ceremonias et iudicia quod p̄cepī
isti moysi fathulo tuo. **D**emetor verbi quod
mandasti moysi seruo tuo dices. Cum
transgressi fueritis. ego disperdā vos in
populos. et si reuertamini ad me et custo
diatis p̄cepta mea et faciat ea etiā si ab
ducti fueritis ad extrema celi. inde regre
galos vos et reducā in locū quē elegi ut
habitaret nomē meū ibi. et ipi serui tui
et populus tuis quos redemisti in fortitu
dine tua magna. et in manu tua valida
Dobsecro dñe sit auris tua attendēs ad
orationē serui tui. et ad orationē seruos

rum tuorum qui volunt timere nōmē tuū.
et dirige seruum tuū hodie. et da ei miseri
cordia ante virū hūc. **E**go enī erā pin
cerna regis. **II**

Factum est autē in mēse nisan. anno
vice simo artaxerxis regis. et vi
nū erat anū eu. Et leuaui vīnū et
dedi regi. et erā quod languidus anū faciez
eius. **D**ixit quod mihi rex. Quare vultus
tuus tristis est: cū te egrotū nō videam
Nō est hoc frustra sed malū nescio quod in
corde tuo est. Et timui valde ac nimis
et dixi regi. Rex in eternū vivit. Qua
re nō mereat vultus meus. quod ciuitas
domus sepulcrorum patris mei deserta ē
et porte eius combustae sunt igni. Ecce
mihi rex. Pro qua re postulas. Et ora
ui deū celi. et dixi ad regē. Si videſ re
gi bonū. et si placet seruus tuus ante fa
ciem tuā ut mittas me in iudeā ad ciui
tatē sepulcri patris mei: et edificalve ē
Dixit quod mihi rex et regina que sedebat
iuxta eu. Usq; ad quod tempus erit iter
tuum et quando reuenteris. Et placuit
ante vultū regis et misit me. Et consti
tui ei tempus: et dixi regi. **H**i regi vide
tur bonum: epistolā det mihi ad duces
regionis trans flumen ut traducat me
donec veniam in iudeā. et epistolā ad a
saph custodem saltus regis. ut det mihi
ligna ut tegere possim portas templi tur
res domus et muros ciuitatis. et domū
quā ingressus fuero. Et dedit mihi rex
iuxta manū dei mei bonam mecum.
Ecce veni ad duces regionis trans flu
men. dedicq; eis epistolā regis. **M**iserat
autē rex mecum principes militum et e
quites. Et audierunt sanaballath horoni
tes. et tobias seruus amanites: et cōtri
stati sunt afflictione magna quod venisset
homo qui quereret prosperitatē filiorū
israel. Et veni hierusalem: et eram ibi
tribus diebus. Et surrexi nocte ego et
viri pauci mecum. et non indicaui cuius
quid dominus dedisset in corde meo ut
facerem in hierusalem: et iumentū nō
erat mecum nisi animal cui sedebā. Et
egressus sum per portam valles nocte et